

5.11.2003

**Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
000230 VALTIONEUVOSTO**

om.kirjaamo@om.fi

Kommenttipyyntönne 21.10.12003 OM 12/41/2003

KOMMENTIT

Olette pyytänyt muun ohessa Ernst & Young Oy:tä kommentoimaan luonnosta Eurooppayhtiötyöryhmän muistioksi. Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi 4.10.2004 voimaan tulevan eurooppayhtiöasetukseen liittyväksi yhtiö- ja kaupparekisterilainsäädännöksi.

Ernst & Young Oy esittää mietintöluonnoksen johdosta kunnioittaen seuraavan.

1 Yleistä

Muistioluonnoksen mukaan ehdotettaisiin, että säädettäisiin erillinen laki eurooppayhtiöstä (SE). Säädettävä laki sisältäisi kansalliset säännökset, jotka täydentäisivät eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua asetusta (EY) N:o 2157/2001 (jäljempänä SE-asetus).

Asetus on sellaisenaan Euroopan Unionin jäsenvaltiossa sovellettavaa oikeutta. Useiden yksityiskohtien osalta jäsenvaltiot joko velvoitetaan tai niille annetaan mahdollisuus säätää asetusta täydentäviä kansallisia säännöksiä. Edelleen eurooppayhtiöön sovelletaan julkisia osakeyhtiöitä koskevaa kansallista lainsäädäntöä, eli Suomen osalta osakeyhtiölakia ja sen liitännäistä lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi kaupparekisterilakia.

Lakiteknisesti muistioluonnoksessa ehdotetaan, että säädettäisiin erillinen eurooppayhtiölaki, jossa olisi monissa kohdin viittauksia voimassa olevaan osakeyhtiölakiin tai ao. liitännäislainsäädäntöön. Käytännössä säännökset siten hajautuisivat SE-asetukseen, erilliseen kansallisen eurooppayhtiölakiin, osakeyhtiölakiin ja useaan liitännäiseen kansalliseen lakiin, joita kaikkia olisi käytettävä rinnakkain toimittaessa eurooppayhtiön parissa.

Euroopan Unionin lainsäädäntöhierarkia ja käytännön lakitekniset syyt huomioon ottaen ei voitane kuitenkaan lähteä siitä, että asetuksen 2157/2001 edellyttämät ja sitä täydentävät kansalliset säännökset sisällytettäisiin osakeyhtiölakiin ja sen liitännäiseen lainsäädäntöön ilman, että säädettäisiin erillinen, nimenomaan eurooppayhtiömuotoista yhtiötä koskeva erillislaki.

Pidämme hyvänä sitä, että työryhmä on suhtautunut varsin joustavasti mahdollisuuteen käyttää SE-asetuksessa sallittuja poikkeusmahdollisuuksia. Näin ollen suhtaudumme positiivisesti esimerkiksi työryhmän luonnoksen mukaiseen ehdotukseen siitä, että Suomessa sallittaisiin, että SE:n perustajan voi olla yhtiö, jonka pääkonttori ei ole EU-alueella (2.5. artikla).

2 Ehdotetuista määräajoista

Luonnoksessa eurooppayhtiölaiksi on 9 §:ssä yhden kuukauden määräaika ilmoittaa kotipaikan siirtosuunnitelma rekisteröitäväksi ja 12 §:ssä yhden kuukauden määräaika ilmoittaa päätös eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä Suomeen. Käytännössä näin lyhyet määräajat ylitetään helposti ja niistä aiheutuu päätösten turhia raukeamisia.

3 Sivuliikkeen perustamisesta sulautumisen ja kotipaikan siirron yhteydessä

Sivuliikkeen perustamista sivutaan muun ohessa lakiluonnoksen 4 §:ssä, jossa käsitellään perustamista sulautumalla, sekä 9 §:ssä, jossa säädettäisiin kotipaikan siirrosta. Näissä yhteyksissä on lähinnä kysymys yritys kiinnitysten siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi.

Sivuliikkeen perustamista ei muutoin juuri lainkaan käsitellä luonnoksessa lukuunottamatta kaupparekisteri – ja yritys- ja yhteisötietolain osalta ehdotettuja menettelyllisiä muutoksia. Avoimeksi näin ollen jää esimerkiksi se, onko sivuliike perustettava erillisellä prosessilla kuin esimerkiksi sulautuminen ja se, voidaanko sivuliike käytännössä ajallisesti perustaa jo ennen kuin sulautuminen on pantu täytäntöön. Toivottavaa olisi, että menettely olisi mahdollisimman joustava.

Avoim kysymys on myös, miten sivuliikkeen tilikausi määräytyy esimerkiksi kotipaikan siirtämistapauksessa eli se, onko suoritettavalla lopputilityksen ajankohdalla tässä kohdin merkitystä, vai määräytyykö sivuliikkeen tilikausi pelkästään pääliikkeen tilikauden mukaan.

Luonnoksesta ei käy ilmi, onko mahdollista, että vastaanottava yhtiö sulautumisessa siirtää kotipaikkansa pois Suomesta sulautumisen aikana.

4 Kotipaikan siirtämistä koskeva lopputilitys

Mikäli osakkeenomistajat eivät vaadi lunastusta kotipaikan siirron johdosta, on mielestämme harkittava lopputilityksen laatimisen tarkoituksenmukaisuutta, mikäli erityiset syyt, kuten esimerkiksi verosyyt, edellytävät tällaista menettelyä.

Mikäli osakkeenomistajat vaativat lunastusta, lopputilityksen laatiminen on helpommin mielletävissä. Yhtenä ongelmana lienee kuitenkin lunastushinnan määrittely sekä siihen liittyvän lunastusprosessin mahdollinen pituus. Lopputilityksen laatiminen saattaa näin ollen viivästyä.

Tässäkin kohtaa on mielestämme pohdittava tilikauden määrittelyä eli sitä, päättääkö siirtävä yhtiö tilikautensa vai jatkuuko se eurooppayhtiön tilikautena lopputilityksestä huolimatta.

5 Sovellettava tilinpäätösnormisto

Lakiluonnoksessa ei ole säännöksiä sovellettavasta tilinpäätösnormistosta, joten eurooppayhtiö, jonka arvopapereita ei noteerata, voinee laatia tilinpäätöksensä paikallisen normiston mukaisesti.

Mielestämme olisi erittäin tärkeää, että tilinpäätökset laadittaisiin IAS/IFRS-standardien mukaan. Tällä tavalla voidaan varmistaa tilinpäätöksen sisällön yhdenvertaisuus ja luotettavuus.

6 Tilintarkastus

Lakiluonnoksessa ei ole säännöksiä tilintarkastajan kelpoisuusvaatimuksista. Siten on oletettavaa, että kotipaikan valtion säännöt ohjaavat tilintarkastusvaatimuksia.

Mielestämme tulisi harkita ylikansallisen kelpoisuuden hyväksymistä, jotta kotipaikan siirto ei siten automaattisesti johtaisi tilintarkastajan vaihtoon ja tästä syystä jatkuvuuden katkeamiseen. Kotipaikan siirto valtiosta toiseen ei vaikuta sinänsä eurooppayhtiön elinkaareen eli siirto ei tältä osin rinnastettavissa purkuun.

Mielenkiintoinen kysymys on, voiko Suomessa jatkossa olla eurooppayhtiön isojakin sivuliikkeitä, jotka eivät ole täällä tilintarkastusvelvollisuuden alaisia. Esitämme, että tilintarkastusvelvollisuutta koskevia säännöksiä harkitaan työryhmän jatkotyössä.

7 Verosäätely

Kuten muistiolounnoksessa todetaan (s. 18), käytännössä eurooppayhtiömuodon suosiin vaikuttaa olennaisesti yhtiön perustamista, kotipaikan siirron ja toimintaa koskeva verosäätely. Perustamisen, kotipaikan siirron ja valtiolliset rajat ylittävän osingonmaksun verosäätelyn muutostarve liittyy EU:n verodirektiiveihin 90/434/ETY ja 90/435/ETY, joiden muuttamista on selvitetty yhteisön piirissä (KOM(2003) 462 lopullinen ja KOM(2003) 613 lopullinen).

Sinänsä Suomi on liittyessään Euroopan Unioniin implementoinut yritysjärjestelydirektiivin siten, että verolainsäädäntöömme sisältyy mahdollisuus toteuttaa rajat ylittävä yritysjärjestely veroneutraalilla tavalla, vaikka yhtiöoikeudessa ei ole ollut säännöksiä esimerkiksi rajat ylittävästä sulautumisesta. Eurooppayhtiö tultaneen lisäämään em. yritysjärjestelydirektiivien yhteisölistoille. Mikäli tätä ei ole kuitenkaan tehty ennen SE-asetuksen voimaantuloa, olisi suotavaa, että EVL 52 a – 52g §:ien soveltamisen tulkinta olisi Suomessa selvitetty vähintäänkin hallinnollisella ohjeistuksella.

Hallinnollisen ohjeistuksen tarve korostuu erityisesti Suomeen tai toiseen jäsenvaltioon muodostuva kiinteän toimipaikan verotuskäsittelyn osalta.

Eurooppayhtiön käyttöönottoon liittyy useita verotuksessa avoimia kysymyksiä, joita em. direktiivit eivät kata. Tällainen on esimerkiksi tällä hetkellä vielä voimassa olevan yhtiöveron hyvityslain mukaisten erien verotuskohtelu. Toistaiseksi ei ole myöskään yhteisötasoisia säännöksiä liittyen varainsiirtoverotukseen, joten kansallisen lainsäädännön tarkistamistarpeita saattaa syntyä myös tältä osin.

Näin ollen olisi mitä pikimmin selvitettävä, mitä kansallisen lainsäädännön muutostarpeita eurooppayhtiön käyttöönotto voi Suomessa aiheuttaa.

Pidämme hyvänä sitä, että työryhmä kiinnittää tähän huomiota muistiolounnoksessaan.

Osallistumme mielellämme annettavan mietinnön johdosta järjestettävään lausuntokierrokseen.

Helsinki 5.11.2003

Ernst & Young Oy

Pekka Luoma
toimitusjohtaja